

Jānis Taukačs: Džordža Floida nonāvēšana – ASV ir plāns B, gluži kā ar Alu Kaponi

Jānis Taukačs
zvērīnāts advokāts

Foto: LETA

<https://www.delfi.lv/news/versijas/janis-taukacs-dzordza-floida-nonavesana-asv-ir-plans-b-gluzi-ka-ar-alu-kaponi.d?id=52358481>

Ja Dereku Šoveni neiesēdinās par Džordža Floida nonāvēšanu (draud līdz 40 gadiem), tad par blēdīšanos ar nodokļiem jau nu noteikti (draud līdz 45 gadiem). Daudzi vēl nesen ar sašutumu sekoja līdz nemieriem ASV, ko izraisīja policistu nesamērīgi asā vērtēšana pret Džordžu Floidu. Par to jau rakstīts daudz.

Tikko uzdūros interesantam materiālam par to, ka šim pašam policistam Derekam Šovenam nesen izvirzītas arī apsūdzības par izvairīšanos no nodokļiem. Internets ir fantastisks resurss – nedaudz parakņājoties tajā, izgāju arī dokumentu par D.Šovena iespējamiem nodokļu pārkāpumiem, kas 22.jūlijā [iesniegta Minesotas tiesā](#).

Daži novērojumi par šo dokumentu. Pirmkārt, lietas būtība aprakstīta īsi (3.5 lpp) un diezgan skaidri arī nespeciālistam, bez tehniska žargona un bezgalīgām atsaucēm uz dažādām likuma normām. Ir, ko pamācīties.

Lietas būtība arī vienkārša – nedeklarēti ienākumi. Interesanti, ka dokumentā publisko arī šī policista atalgojumu pamatdarbā (2019.g. – ap USD 6000 mēnesī, no kuras ieturēts tikai ap USD 262 nodokļos), kas, visticamāk, nozīmē, ka tā ir publiska informācija.

Vēl iekrita acīs, ka deklarējamā kategorijā *ienākumi* minēta arī dzeramnauda, tātad – no tās arī jāmaksā nodokļus. Tādēļ, visticamāk, dzeramnaudu maksātājiem, kas ietur maltīti biznesa vajadzībām, tās ir ar saimniecisko darbību saistīti izdevumi.

Papildus policijas darbam D.Šovens arī piestrādāja par apsargu restorānos, tur pelnot ap USD 220 – 250 par maiņu. Izmeklētāji pie Šovena atrada pierakstu blociņu un restorānos ieguva liecinieku liecības, pēc kā konstatēja, ka viņš 5 gadu laikā tur nopelnījis vismaz ap USD 100 000, ko viņš nebija deklarējis. Kā izrādās, arī Dereka sieva nav bez grēka – arī viņa neesot deklarējusi ienākumus no fotogrāfiju pārdošanas. Pāris arī nekorekti deklarējis nekustamā īpašuma pārdošanu.

Kopējā nedeklarētā summa pa pēdējiem 6 gadiem saskaitīta diezgan iespaidīga – ap pus miljons dolāru, no kuras maksājamais nodoklis būtu vien ap USD 21 000 (ap 4,5%). Kopā ar nodokļu izkrāpšanas sodu (50%) u.c. mazākām summām, pārim rēķins izrakstīts par aptuveni USD 38 000.

To visu, protams vēl jāpierāda arī tiesā – nevainīguma prezumpciju neviens vēl nav atcēlis. Tomēr diez vai tā ir nejaušība, ka tieši šī kunga nodokļu jautājumi izmeklēti tieši tagad. Šādu teoriju, gan, varētu apšaubīt fakts, ka atgādinājumi pārim par neiesniegtām deklarācijām ar brīdinājumu par kriminālatbildību sūtīti jau gada sākumā.

Taču vismaz man ne tādēļ šis stāsts šķiet interesants. Salīdzinājumam, ja Šovena kungam par nedeklarētu 21 tūkstoti draud līdz 45 gadiem aiz restēm, tad bagātajā Latvijā par šādām summām tiesībsargājošās iestādes mēdz pat īpaši neiespringt.

Nesen *Eurojust* ziņoja par PVN shēmu ar luksus automašīnām, kurā iesaistīti darboņi no 9 valstīm, kuras starptautiskās izmeklēšanas laikā praktiski vienlaikus notika 26 nopratināšanas un 33 telpu pārmeklēšanas, t.sk. arī Latvijā. Pēc sākotnējām aplēsēm

izkrāpti vismaz ap EUR 12 miljoni. Lūk, par ko būtu jāuztraucas valdībai, nevis par nodokļu palielināšanu *cauram sietam*.

Kādēļ šādi gadījumi Latvijā nav retums? Atbildi vismaz daļēji sniedz, piemēram, 27.marta Augstākās tiesas lēmums krimināllietā SKK-58-2020. Cilvēks *uzzīmēja* pavadzīmes, no valsts izkrāpa PVN ap EUR 75 000. 1.instancē tiesa nosprieda, ka jādod 10 mēnešus nosacīti; 2.instancē - jāatmaksā valstij EUR 25 000 (tātad, valsts vēl dāsni paliek mīnusā!), turklāt, bez brīvības atņemšanas; Augstākā tiesa atcēla 2.instances spriedumu, kas nozīmē, ka visticamāk būs piemērojams 1.instances (nosacītais) sods.

Tomēr runa jau nav par šīs konkrētās lietas apstākļiem un soda pamatotību, bet par tendencēm - no kā nodokļu izkrāpējiem šādās lietās jābaidās?